

άνήσκιος ἐπίθ. Πελοπν. (Λακων.) —Λεξ. Κομ. Δεέκ
ἀνήσκους Μακεδ. (Καταφύγ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ οὐσ. ἡ σκιά.

1) Ὁ μὴ ἔχων σκιάν, ἄσκιος, ἐπὶ τόπου Μακεδ. (Καταφύγ.) —Λεξ. Κομ. Δεέκ 2) Μεταφ. ὁ ἐστερημένος ἐπιβολῆς Πελοπν. (Λακων.)

Πβ. ἀ νήσκιος.

άνήσκιωτος ἐπίθ. Πελοπν. (Άρκαδ.) κ. ἀ. —Λεξ. Γαζ. (λ. ἀσκίαστος) Πρω. ἀνήσκιωτος Θράκ. (Σηλυβρ.) Πελοπν. (Καλάβρυτ. Λακων. Σουδεν. κ. ἀ.) —ΑΠαπαδιαιτ. Φόνισσ. 6 —Λεξ. Αἰν. Πρω. ἀνήσκιουτος Ἡπ. Θεσσ. (Αιβάν.) Θράκ. (Άδριανούπ. κ. ἀ.) Μακεδ. Στερελλ. (Αίτωλ.) ἀνήσκιουτος Ἡπ. (Ζαγόρ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. ἡ σκιά τούς.

1) Ὁ μὴ ἔχων σκιάν, ὁ διαρκῶς ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἥλιου προσβαλλόμενος, ἄσκιος, ἐπὶ τόπου Θράκη. (Άδριανούπ. κ. ἀ.) Μακεδ. Στερελλ. (Αίτωλ.) —Λεξ. Γαζ. Πρω. : Οὖλον τὸν καλουκάριον κῆπους -ον-μ' εἰνι ἀνήσκιουτος Αίτωλ. 2) Ὁ μὴ παθὼν καθ' ὑπνους ἐφιάλτην Μακεδ.

3) Ὁ ἐστερημένος χάριτος σωματικῆς, ἔξωτερικοῦ παραστήματος Ἡπ. (Ζαγόρ. κ. ἀ.) Θεσσ. (Αιβάν.) Θράκ. (Άδριανούπ. Σηλυβρ.) Πελοπν. (Σουδεν. κ. ἀ.) Στερελλ. (Αίτωλ.) κ. ἀ. —ΑΠαπαδιαιτ. ἐνθ' ἀν. —Λεξ. Αἰν. Πρω. : Τι ἀνήσκιουτος ἀνθρουπος εἰν' αὐτός! Αίτωλ. Πῆρι νῦν ἀνήσκιουτ' γ' ναῖκα αὐτόθ. 4) Ὁ ἐστερημένος ἐπιβολῆς, ὁ μὴ ἐμπνέων σεβασμόν, ὑπόληψιν, ἄσημος Πελοπν. (Καλάβρυτ. Λακων.)

Πβ. ἀνήσκιος.

άνήστευτος ἐπίθ. Λεξ. Ἐλευθερούδ. Πρω. Δημητρ. ἀνήστιφτος Ἡπ. (Ζαγόρ.) ἀνέστευτος Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *νηστευτὸς < νηστεύω.

‘Ο μὴ νηστεύσας ἐνθ’ ἀν.: Μιτάλαβα ἀνήστιφτος φέτος Ζαγόρ. Ἀνέστευτος ἐκοινώντσεν Τραπ.

άνησυχα ἐπίρρο. κοιν.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀ νήσυχος.

Μετ’ ἀνησυχίας: Τὸ παιδί κοιμᾶται ἀνήσυχα κοιν. || Ἀσμ. Καὶ σταυροπόδι κάθουσαι 'ς τὰ πράσινα μεδέρια καὶ κοβολόγι τριβόδας ἀνήσυχα 'ς τὰ χέρια

Κρήτ.

άνησυχάς θήρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀ νήσυχος.

Προξενῶ εἰς τινα ἀνησυχίαν: Ἡ πόρια μᾶς ἀνησυχάζει. Συνών. ἀνησυχῶ.

άνησύχαστος ἐπίθ. Μεγίστ. ἀνησύχαστος Θράκ. (Αἰν.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *ἡσυχαστὸς < ἡσυχάζω.

‘Ο μὴ ἡσυχάζων, ἄτακτος, ταραχοποιός. Πβ. ἀνησυχος.

άνησυχία ἡ, λόγ. κοιν. ἀνεσυχία Χίος (Νένητ.)

Τὸ μεσον. οὐσ. ἀνησυχία.

1) Ταραχή, θόρυβος λόγ. κοιν.: Ἀνησυχία μεγάλη κάμπουν αὐτὰ τὰ παιδιά. 2) Κίνησις στασιαστική λόγ. σύνηθ.: Ἀνησυχία 'ς τὸ δεῖνα μέρος. Ἀνησυχίες πάλι 'ς τὸ σιρατό. 2) Στενοχωρία σωματική λόγ. κοιν.: Χτές τὸ βράδυ ὁ ἀρρωστος εἶχε μεγάλη ἀνησυχία. 3) Ψυχική ταραχή, ἀδημονία, λόγ. κοιν.: Ἐμαθα πᾶς ἔγινε σεισμός 'ς τὸ χωριό μου κ' ἔχω μεγάλη ἀνησυχία γιὰ τοὺς δικούς μου. Ἀντίθ. ἡσυχία.

άνησυχος ἐπίθ. λόγ. κοιν. καὶ Πόντ. (Οἰν.) ἀνησυχος Τσακων.

Τὸ μεσον. ἐπίθ. ἀ νήσυχος.

1) Ὁ μὴ μένων ἡσυχος, ὁ διαρκῶς κινούμενος, λέγων ἡ πράττων τι λόγ. κοιν. καὶ Πόντ. (Οἰν.) Τσακων.: Κορίτοι -παιδὶ ἀνήσυχο. Τι ἀνήσυχος ποῦ εἴσαι! λόγ. κοιν. || Φρ. Μάτια ἀνήσυχα (βλέμματα δηλοῦντα διὰ τῶν κινήσεων καὶ τῆς ἐκφράσεως καθόλου ἀνησυχίαν) σύνηθ. 2) Ὁ ἔχων σωματικὴν ἀγωνίαν λόγ. κοιν.: Χτές τὸ βράδυ ὁ ἀρρωστος ἡταν ἀνήσυχος. 3) Ὁ εύρισκόμενος ἐν ταραχῇ ψυχικῇ, ὁ ἀδημονῶν λόγ. κοιν. καὶ Πόντ. (Οἰν.) Τσακων.: Λὲν πῆρα γράμμα ἀπὸ τὸ γέροντος κ' εἴμαι ἀνήσυχος λόγ. κοιν. Ἀντίθ. ἡσυχία. Πβ. ἀ νησυχία.

άνησυχῷ λόγ. κοιν. ἀνεσυχῷ Πελοπν. (Καλάβρυτ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀ νήσυχος.

Μετβ. προκαλῶ ταραχήν, ταράττω τὴν ἡσυχίαν, γεννῶ ἀνησυχίαν λόγ. κοιν.: Αὐτὸς τὸ παιδὶ κάθετο λίγο μᾶς ἀνησυχεῖ. Ἡ ἀρρώστια του μᾶς ἀνησυχεῖ λόγ. κοιν. Συνών. ἀνησυχάζω. Καὶ ἀμβτ. εύρισκομαι ἐν ψυχικῇ ταραχῇ λόγ. κοιν.: Ἐχω καιρὸν νὰ πάρω γράμμα κι ἀνησυχῶ.

άνηφορα ἐπίρρο. Κύπρ. —Λεξ. Δεέκ ἀνέφορα Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.) ἀνέφαρα Πόντ, (Οφ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀ νήφορος.

Πρὸς τὴν ἀνωφέρειαν, ἀνωφερικῶς ἐνθ' ἀν.: Ἐδῆβεν ἀνέφορα Τραπ. Νὰ πάμε ἀνέφαρα Οφ. || Ἀσμ.

Νὰ πάω τοῦ εἰς τὴν ἀλυτόην ἀλας νὰ σὲ φορτώσω,

ἀνήφορα κατήφορα τοῖαι μὲν σὲ ξηφορτώσω Κύπρ. Συνών. ἀνηφορικά, ἀντίθ. κατήφορα.

άνηφόρα ἡ, Εῦβ. (Αὐλωνάρ. Οξύλιθ. κ. ἀ.) Κύθηρ. Πελοπν. (Λακων. Μάν.) ἀνηφούρα Κωνπλ. ἡηφόρα Κύθηρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀ νηφόρα κατὰ τύπον μεγεθυντικόν.

‘Οδὸς ἄγουσα πρὸς τὰ ἀνωφέρειαν, ἀνωφερικῆς, ἀνωφέρεια ἐνθ' ἀν.: Εἶναι μὲν ἀνηφόρα! Κύθηρ. || Φρ. Αὐτὸς πῆρε τὴν ἀνηφόρα (ἥρχισε νὰ πλουτῆ) Λακων. Συνών. ἀναβάλλοντα 2, ἀναβολάρις 1, ἀναβόλασμα 1, ἀναβόλεμα 1, *ἀναβουνιά, ἀνεβατὸ (ἰδ. ἀνεβατὸς Β 5), ἀνηφόρι, ἀνηφοριά, ἀνηφορος, ἀντίθ. κατηφόρα, κατηφόρι, κατηφορικά, κατηφορος, χῦμα, χύτης.

άνηφοράκι τό, κοιν.

‘Υποκορ. τοῦ οὐσ. ἀ νηφοράκι διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άκι.

Μικρὸς ἀνωφερικὸς δρόμος: Ἀνέβηκα - πῆρα ἔνα ἀνηφοράκι κοιν. || Ἀσμ.

Θέλω νὰ πάω' ἀνηφορο, νὰ πάω' ἀνηφοράκι

“Ηπ.

Τώρα τὸ βραδὺ βραδάκι, | παιρνω ἔν' ἀνηφοράκι Κάρυστ. Συνών. ἀνηφοράκιος, ἀνηφοράδακι, *ἀνηφορόποντλα, ἀντίθ. κατηφοράκι. ‘Η λ. καὶ ώς τοπων. Πελοπν.

άνηφοράκος ὁ, σύνηθ.

‘Υποκορ. τοῦ οὐσ. ἀ νηφοράκος διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άκος.

*Ἀνηφοράκι, ὁ ίδ.: Ἀσμ.

‘Σὰν πῆρα ναν ἀνηφορο κ' ἔναν ἀνηφοράκο νὰ βρῶ κλαράκι φουντωτὸ καὶ φιζιμαὶ λιθάρι Πελοπν. (Σουδεν.) ‘Η λ. καὶ ώς τοπων. Πελοπν. (Βιδιάκ.) ‘Αντίθ. κατηφοράκος.

άνηφορεύω Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀ νηφοράς.

Αναβαίνω τὸν ἀνήφορον: Ἄσμ.

Σ τὴν φάχι ἀνηφόρεψε, 'ς τὸ κορφοβούνι φτάνει.

Συνών. ἀναβολάζω 1, ἀναβολεματίζω 1, ἀναβολεύω 1, ἀνηφοριάζω 1, ἀνηφοριδάζω, ἀνηφοριζω 1, ἀντίθ. κατηφοριζω.

ἀνηφόρι τό, "Ηπ. Πελοπν. (Λακων. Μάν.) Σῦρ. Χίος κ. ἄ. —Λεξ. Βλαστ. ἀνηφούρος Τῆν. ἀνηφόρος Στερελλ. (Αἴτωλ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνήφορος.

Οδὸς ἀνωφερής, ἀνήφορος ἔνθ' ἀν.: Πάει τὸν ἀνηφόρον Μάν. Οὐλός πάντα τὸν ἀνηφόρον καὶ οὐδὲν δεῖνα τὸν κατηφόρον Αἴτωλ. || Ἄσμ.

Τοῦ νεοῦ τοῦ κακοφάνηκε καὶ τὸν ἀνηφόρον παιῶνει Χίος

Σὰν ἔκαναν καὶ κίνησαν 'ς τοῦ Νιρίσκου τὸν ἀνηφόρον "Ηπ. Συνών. καὶ ἀντίθ. ίδ. ἐν λ. ἀνηφόρος α.

ἀνηφοριά ἡ, ἀνηφορία Πόντ. (Κερασ. Τραπ.) ἀνηφορίγμα Πόντ. (Κερασ.) ἀνηφοριά σύνηθ. ἀνηφοριά "Ηπ. (Ζαγόρ.) ἀνηφόρια Λεξ. Δημητρ. ἀνεφορία Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ.) ἀνεφορίγμα Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνήφορος.

1) Ἀνωφέρεια, ἀνήφορος ἔνθ' ἀν.: Παίρων τὴν ἀνηφοριὰν πολλαχ. || Ἄσμ.

Τὴν ἀνηφόριαν σὺντάπιον πάσι καὶ ἐγὼ ποκάτω νάμι μαι Λεξ. Δημητρ. —Ποίημ.

Σὲ ψηλές ἀνηφοριές | σὰν κοτούφι χύθηκα,
καὶ ἐπεσα σὲ ρεματές | καὶ λαγοκοιμήθηκα

ΖΠαταντων. ἐν 'Ανθολ. Η'Αποστολίδ. 336. Συνών. καὶ ἀντίθ. ίδ. ἐν λ. ἀνηφόρος α. Ἡ λ. καὶ ώς τοπων. Μακεδ.

2) Τὰ μακρὰν τῆς θαλάσσης κείμενα μέρη, τὰ μεσόγεια Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.) : Τὴν ἀνοιξιν πάμε 'ς σὴν ἀνεφοριὰν καὶ τὸν δειμανὸν καὶ τὸν κατεφοριὰν Χαλδ. || Παροιμ. 'Σ σὴν ἀνεφοριὰν τὸ σύντεκνον ἀτ' 'κ' ἐγγωρίζεις καὶ 'ς σὴν κατεφοριὰν τὸ γάιδαρον (ἐπὶ τοῦ προσποιουμένου ἔνεκα συμφέροντος ἀγνοιαν προσώπων καὶ πραγμάτων) Τραπ. Χαλδ.

ἀνηφοριάζω Λεξ. Δημητρ. ἀνηφοριάζον Στερελλ. (Αἴτωλ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνηφόρια.

1) Μετβ. ἀναβαίνω τὸν ἀνηφόρον Στερελλ. (Αἴτωλ.): Ἀνηφόριασι οὐ λαός, φίξ' τὸν τάραντα μὲν τὸν τέφεντα (λαός = λαγός). 'Ανηφοριάζει τὸ μπλάρον ίδω, ἀφ' του νὰ πάρει τὸν ἀνάσα τ'. Συνών. καὶ ἀντίθ. ίδ. ἐν λ. ἀνηφόρεια. 2) Αμβτ. είμαι ἀνωφερής Στερελλ. (Αἴτωλ.) —Λεξ. Δημητρ.: Άποκει καὶ πέρα δ δρόμος ἀνηφοριάζει Λεξ. Δημητρ. 'Ανηφοριάζει πουλὺ τοὺς μέρους 'κείτοντας καὶ γιὰ νὰ πιρπατάγεις ἐπριπι νὰ κουνιτανασαΐνεις Αἴτωλ. Συνών. ἀνηφόρια 2.

ἀνηφοριακὰ ἐπίρρο. Πελοπν. (Λακων. Μάν. Ολν.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀνηφοριακός.

Πρὸς τὴν ἀνωφέρειαν ἔνθ' ἀν.: Πέρασε ἀνηφοριακὰ Ολν. Πάει ἀνηφοριακὰ Μάν. || Ἄσμ.

Γιὰ τῆραξ' ἀνηφοριακὰ | νὰ ιδῆς δηγὸ ποῦ φεύγουντε Μάν. Συνών. ἀνηφόρος α., ἀντίθ. κατηφόρος α.

ἀνηφοριακὸς ἐπίθ. Πελοπν. (Κλουτσινοχ. Τρίκκ. κ.ἄ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνηφόρια.

Ἀνάντης, ἀνωφερής. Συνών. ἀνηφόριακός, ἀνηφόρικός, ἀνηφόριστός, ἀντίθ. κατηφόριακός, κατηφόριστός.

ἀνηφοριαστὸς ἐπίθ. "Ηπ. ἀνηφοριαστὸς Στερελλ. (Αἴτωλ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀνηφόρια.

'Ανηφόριακός, ὁ ίδ., ἔνθ' ἀν.: 'Αλφαδάσαμαν τὸν αὐλάκι καὶ τὸ βρήκαμαν 'ς ἔνα μέρος ἀνηφοριαστὸν ἀντὶ κατηφοριαστὸν "Ηπ. Κιουτεύ τὸ μπλάρον γιὰ νὰ πιράσ' τοὺς γιοντρύδεις, εἰνι ποντὸν ἀνηφοριαστὸν (κιουτεύ = δειλιά, φοβεῖται) Αἴτωλ.

ἀνηφοριδα ἡ, Νάξ. (Απύρανθ.) Σύμ. ἀνηφορίδα ΓΧατζιδ. ἐν 'Αθηνᾶ 24 (1912) 27

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνηφόρια καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ιδα.

Τόπος ἀνάντης, ἀνωφερής ἔνθ' ἀν.: Λαφάζει κάνεις ν' ἀνέβει εἰτή δήν ἀνηφορίδα (λαφάζει = λαγανιάζει) 'Απύρανθ.

ἀνηφοριδάκι τό, Κάρπ. Τῆλ.

Υποκορ. τοῦ οὐσ. ἀνηφόρια.

Μικρὸς ἀνηφόρος ἔνθ' ἀν.: Ἄσμ.

'Α πάρω τὸν ἀνηφόρον καὶ τὸν ἀνηφοριδάκι ('α = θά) Κάρπ. Τῆλ. Συνών. ίδ. ἐν λ. ἀνηφοριδάκι.

ἀνηφοριδάξω ἀμάρτ. ἀνηφοριδάξω Σύμ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνηφόρια.

Αναβαίνω, ἀνέρχομαι τὸν ἀνηφόρον. Συνών. καὶ ἀντίθ. ίδ. ἐν λ. ἀνηφόρεια.

ἀνηφορίζω σύνηθ. ἀνηφορίζον Εύβ. (Αύλωνάρ. Κονιστρ. κ. ἄ.) ἀνηφορίζον βόρ. ίδιωμ. ἀνηφορῶ Λεξ.

Μπριγκ. ἀνηφορά Πελοπν. (Άρκαδ.) ἀνηφορῶ Θράκ. (Σαρεκιλ.) ἀνηφοροῦ "Ηπ. ἀνηφορά ον "Ηπ. (Ζαγόρ.) ἀνηφοροῦ "Ηπ. (Ζαγόρ.) ἀνηφοροῦ Ήπ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνηφόρος α. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

1) Μετβ. ἀναβαίνω, ἀνέρχομαι τὸν ἀνηφόρον σύνηθ.:

"Οταν ἀνηφορίζης, νὰ περπατῆς σιγά. Τὴν είδα καὶ ἀνηφόριζε σύνηθ. 'Ο γέρως μὲν ἔνα σουγλὶ τοίγκλας τὴ γαϊδουρίσα τον ν' ἀνηφορίζη βιαστικὰ (ἐκ διηγ.) Πελοπν. (Μάν.) Κόβορται τὰ ήπατα κάνενον τούμαπε ποῦ ν' ἀνηφορίσῃ Πελοπν. (Ολυμπ.) 'Ικεῖ π' ἀνηφοροῦσα, τὸν ἀντάμωσα 'ς τὸν δρόμον "Ηπ. (Ζαγόρ.) || Ἄσμ.

Ἐγέρασα καὶ δὲ δορῶ, δὲ δόρον 'ν' ἀνηφορίσω γιὰ νὰ βγω σὲ κορφὴ βουνὸν ψηλὰ 'ς τὸν ἀναθαύσα Πελοπν. (Μάναρ.)

"Οταν σὲ ίδω ν' ἀνηφοροῦσας, τὸ πρόσωπό μ' ἀλλάζει "Ηπ. Συνών. καὶ ἀντίθ. ίδ. ἐν λ. ἀνηφόρεια. 2) Αμβτ. είμαι ἀνωφερής πολλαχ. : 'Ανηφορίζει δ δρόμος. Συνών. ἀνηφόριακός 2.

ἀνηφορικός ἐπίθ. κοιν. ἀνηφορικός βόρ. ίδιωμ. ἀνηφορικός Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνηφόρος α. καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ικός. Ἡ λ. καὶ παρὰ Γερμ.

Ανωφερής, ἀνάντης ἔνθ' ἀν.: Δρόμος - τόπος ἀνηφορικός. Βουνὸν ἀνηφορικό κοιν. Συνών. καὶ ἀντίθ. ίδ. ἐν λ. ἀνηφόριακός.

ἀνηφοριστός ἐπίθ. "Ηπ. ἀνηφοριστός "Ηπ. (Ζαγόρ.) ἀνηφορητός ΚΘεοτόκ. Γεωργ. Βιργιλ. 11 ἀνηφορητός Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀνηφόριακός, παρ' ὁ καὶ ἀνηφόρος α., δῆν τὸ ἀνηφόρητός.

'Ανηφόρητός, δ ἰδ., ἔνθ' ἀν.: Δὲ μπονρῶ νὰ πιρβατήσουν, γιατ' εἰν 'ἀνηφοριστός ον δρόμους Ζαγόρ.

***ἀνηφορίτης** δ, ἀνηφορίτες Πόντ. (Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ.) ἀνηφορίτες Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνηφόριακός, δι' ὁ ίδ. ἀνηφόριακός, καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ικός.

